

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2) เพื่อศึกษาสมรรถนะวิชาชีพที่ ต้องการพัฒนาของครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 3) เพื่อ จัดทำคู่มือการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริม นโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง รวมทั้ง 4) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริม นโยบาย การศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้วยการอบรมในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะ วิชาชีพของครูบรรณารักษ์ก่อนและหลังการอบรม และความพึงพอใจของครูบรรณารักษ์ที่มีต่อการ อบรมการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริม นโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง โดยมีขั้นตอนและผลการวิจัย ดังนี้

1) สมรรถนะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้วิจัยทำการศึกษาสมรรถนะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับครูบรรณารักษ์ที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วทำการวิเคราะห์ และร่างรายการสมรรถนะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับครูบรรณารักษ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จากนั้น จึงจัดการสนทนากลุ่มระหว่างผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศ ศาสตร์ ด้านการศึกษา และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้สมรรถนะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับครู บรรณารักษ์จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ สมรรถนะด้านการบริหารจัดการห้องสมุด สมรรถนะด้านการจัดการศึกษาและพัฒนาแหล่ง สืบสานการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2) สมรรถนะวิชาชีพที่ต้องการพัฒนาของครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของครู บรรณารักษ์และบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้บริหารจัดการและดูแลห้องสมุด โรงเรียน จำนวน 127 โรงเรียน ได้รับกลับคืนมาและเป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้จำนวน 92 ชุด คิด เป็นร้อยละ 72.44 ผลการวิจัยพบว่าครูบรรณารักษ์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ ระหว่าง 30-39 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรีซึ่งจบการศึกษาในสาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสาขาวิชาภาษาไทยเป็นจำนวนเท่ากัน โดยมีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 0-5 ปี และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตำแหน่งครูบรรณารักษ์/ ดูแลห้องสมุดตั้งแต่ 0-5 ปี เช่นเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียนให้ทำหน้าที่รับผิดชอบ ดูแลและปฏิบัติงานห้องสมุดนั้นไม่ได้จบการศึกษาทางด้านบรรณารักษศาสตร์/ สารสนเทศศาสตร์

มาโดยตรง แต่เคยได้รับการอบรมหรือการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องสมุด และบรรณารักษ์ต้องการพัฒนาสมรรถนะที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) ซึ่งสมรรถนะในด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดการศึกษาและพัฒนา แหล่งสนับสนุนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ($\bar{x} = 4.13$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการห้องสมุด ($\bar{x} = 4.04$) ด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ($\bar{x} = 4.03$) และ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.87$) ตามลำดับ

3) การจัดทำคู่มือการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้วิจัยได้พัฒนาคู่มือการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพบรรณารักษ์จากผลการสำรวจสมรรถนะวิชาชีพที่ต้องการพัฒนาของบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยได้จัดทำคู่มือ 4 เล่ม คือ คู่มือเรื่อง “การดำเนินงานห้องสมุดที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” คู่มือเรื่อง “การสร้างกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” คู่มือเรื่อง “การศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” และคู่มือเรื่อง “เทคโนโลยีกับห้องสมุดที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง”

4) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะวิชาชีพของบรรณารักษ์ของผู้เข้าร่วมอบรมทั้งก่อนและหลังการอบรม จากการอบรมเชิงปฏิบัติการหัวข้อ “สมรรถนะวิชาชีพบรรณารักษ์กับการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” ทั้ง 4 สาระการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่าผู้เข้าอบรมมีผลสัมฤทธิ์หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมทุกสาระการเรียนรู้ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

5) ความพึงพอใจของบรรณารักษ์ที่มีต่อการอบรมการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผลการวิจัยพบว่าผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการในระดับมากที่สุด ซึ่งรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การได้ร่วมกิจกรรมกลุ่มในการอบรมเชิงปฏิบัติการนี้เป็นการสร้างเครือข่ายในการทำงานต่อไปในอนาคต การได้ร่วมกิจกรรมกลุ่มในการอบรมเชิงปฏิบัติการนี้เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และได้รับแนวทางในการจัดการห้องสมุด และความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการสามารถนำไปใช้ได้จริง และผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อการอบรมทั้ง 4 สาระการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

Abstract

This research aims to 1) study the competency of librarian teachers who promote student-centered education, 2) study the professional competencies needed for librarian teachers who promote student-centered education, 3) develop the guidance for librarians who promote a student-centered education, and 4) study the results of professional development of librarian teachers who promote student-centered education specifically in areas of knowledge and understanding of professional skills, and satisfaction on the training. Data were collected by survey questionnaire, group discussions, and workshop during January to June 2017. The findings are discussed below.

1) Four professional competencies needed for librarian teachers who promote student-centered education are library and information science, library management, learning management and development of learning support center, and information technology.

2) The survey done with teachers and educational personnel in 127 school libraries reveals that librarians were female aged between 30 and 39 years old. Most of them hold degrees in library and information science and Thai language, and have work experience between 0 and 5 years while experience as librarian teachers is between 0 and 5 years. However, it is found that some librarian teachers have no degree in library science or information studies but have been trained in library management. Regarding the statistics, librarian teachers need to develop competencies in accordance with student-centered policy at a high level ($\bar{x} = 4.02$). The highest point is the competency in learning management and development of learning support center ($\bar{x} = 4.13$), followed by competency in library management ($\bar{x} = 4.04$), library and information science ($\bar{x} = 4.03$), and information technology ($\bar{x} = 3.87$), respectively.

3) The professional guidance is developed for librarian teachers comprising four areas of competencies: student-centered library operations, creating a student-centered learning activity, student-centered learning management, and technology with a student-centered library.

4) From the workshop, the findings reveal that the participants have gained higher points during the post-training evaluation which is consistent with the hypothesis of this study.

5) In respect of satisfaction on the training, the findings reveal that participants had high satisfaction levels on four learning lessons. Specifically, this training have contributed to the

participants most in three areas: network for future collaboration, exchange of experience, and knowledge and skills for professional practice

